

PROFIELEN

ISSUE #138 JUNI 2017

Zomer!

ZOMERTIPS
van stadsdichter
en HR-docent
DEREK OTTE:

- Pak een oude hobby op
- Ga offline
- Bezoek een Rotterdams stadspark

StuDiessress op de WdKA
'Er wordt heel wat afgejankt op school.'

somewhere else in the world

Seattle, UNITED STATES

Theaterstudenten van de Cornish kunstacademie oefenen een gevechtsscene voor de tv-serie *Twin Peaks: The Return*. Het drama werd voor het eerst in 1990 en 1991 uitgezonden, nu is er een vervolg. De scene wordt opgenomen in de Raisbeck theaterzaal.

28 april 2017. REUTERS / Jason Redmond

FOTO: REUTERS / JASON REDMOND

‘Ik moet nog afstuderen, want ik wil het onderwijs in. Dat vind ik echt het allermooiste.’

zegt **Derek Otte**, stadsdichter van Rotterdam (p. 12).

Verschijningsdatum Profielen 138: **7 juni 2017** Hoofdredacteur Dorine van Namen Eindredacteur Esmé van der Molen Redactie Darice de Cuba, Demian Janssen, Olmo Linthorst, Jos van Nierop, Tosca Sel, Bart Zwart (stagiair) Corrector Marco Prins Medewerkers aan dit nummer Jonathan van Noord, Hoger Onderwijs Persbureau [HOP] Foto's Wouter le Duc, Frank Hanswijk, Anne Hospers, Richie Lopez, Sugarcoated, Levien Willemse, Astrid Zuidema Illustraties Demian Janssen, Bart Zwart Vormgeving evvu.ch/Evelien van Vugt, i.s.m. Maxime Biekmann Coverbeeld Rossi&Blake Redactieadres Museumpark 40, hoogbouw bg, kamer MP.H.00.035. Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam. Telefoon (010) 794 45 75. profielen@hr.nl. Open: ma. t/m vr. 10.00-17.00 uur Advertenties Via profielen.hr.nl Druk Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam Jaargang 28 ISSN 1385-6677. Profielen 139 verschijnt op 17 augustus 2017

HET IS VERBODEN ZONDER TOESTEMMING VAN DE HOOFDREDACTEUR ARTIKELEN OF ILLUSTRATIES GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVER TE NEMEN.

Alle studenten moeten over **voeding** leren

Onderweg naar werk **Demian wandelt de stad**

STADSDICHTER **DEREK OTTE**
Taal is alles, want alles is taal

Aan dit nummer werkten mee:

DEMIAN JANSSEN > Beeldredacteur

Demian wandelt van huis naar werk, en altijd maakt hij iets mee. Blader naar zijn beeldreportage op p.13.

< RICHIE LOPEZ (WdKA, fotografie) is aan het afstuderen met het fotoboek *Mother*, vormgegeven door de bekende Rotterdamse vormgevers 75b. Tussendoor maakte hij nog de mooie, analoge foto van de elektrische foodtruck (p.6).

< WOUTER LE DUC Fotograaf

Het gaat goed met de carrière van oud-WdKA Wouter (check zijn agenda op wouterleeduc.com). Gelukkig heeft hij ook nog tijd voor ons. Zie de achtercover.

FOLLOW US:

[TWITTER.COM/profielen](https://twitter.com/profielen)

[FACEBOOK.COM/profielen](https://facebook.com/profielen)

instagram.com/profielenplaatjes

[PROFIELN.HR.NL](https://profielen.hr.nl)

PROFIELN

Kort

Studenten eisen miljoen schadevergoeding van HR

1.000.000,-

STUDENTEN VAN DE BACHELOR MEDISCHE HULPVERLENING SLEPEN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM VOOR DE RECHTER.

Ze eisen samen ruim een miljoen euro omdat ze geen stage konden lopen vanwege het ontbreken van een BIG-registratie. De HR bestrijdt dat. Dat studenten de afgelopen jaren geen stageplek vonden, wijt de HR aan 'economische factoren'. De eis is twintigduizend euro per student per verjaard jaar.

Lees meer op profielen.hr.nl, zoek op 'medische hulpverlening'.

Profielen doet onderzoek naar GENDER EN GEAARDHEID

Worden alle studenten gelijk behandeld op de HR? En krijgen ze gelijke kansen ongeacht hun gender of seksuele voorkeur? Zitten we te wachten op genderneutrale toiletten en moeten we op Coming Out Day de regenboogvlag hijsen? Na het grote (on)geluksonderzoek van vorig collegejaar doen we dit jaar een groot onderzoek naar gender en geaardheid. In het **septembernummer** alle onderzoeksresultaten en meer.

Studenten krijgen onterecht betaalde kosten terug

Studenten van de HR die ten onrechte hebben betaald voor een verplicht digitaal leermiddel kunnen dat geld terugvragen. Het gaat om licenties voor bijvoorbeeld toetsen in de vorm van managementgames of taalvaardigheidstoetsen die studenten tussen **1 september 2012 en 1 mei 2017** hebben moeten aanschaffen. Afgestudeerden en andere oud-studenten krijgen het onterecht betaalde licentiegeld vooralsnog niet terug, alhoewel collegevoorzitter Bormans dat tijdens de vergadering met de studentenraad (sgmr) nuanceerde. 'Daar moeten we nog naar kijken', zei hij, nadat sgmr-lid Marjolein Verbeek benadrukte het heel erg 'vreemd' te vinden dat afgestudeerden niet in aanmerking komen.

Bron: Inspectie van het onderwijs, Staat van het Onderwijs 2015/2016

'Je ziet basisscholen die digitaal beter op orde zijn dan sommige hogescholen en universiteiten.'

Henriëtte Maassen van den Brink, voorzitter van de Onderwijsraad en hoogleraar onderwijs-economie, nrc.nl, 8 mei 2017.

FESTIVALLEN!

Deze zomer hoef je je geen moment te vervelen, want de stad staat bol van de festivals. Een greep uit het overweldigende aanbod:

22 juni t/m 9 juli
North Sea
Round Town 2017
Muziek in de straten van Rotterdam.

19 t/m 30 juli
Roffa Mon Amour
Nieuw talent in de internationale filmwereld.

20 juli t/m 13 augustus
DÄK
Een pop-upstadspark waar van alles te beleven is.

11 en 12 augustus
HOP Rotterdam
Bierfestival met de focus op craft beers.

Veel meer festivals op rotterdamfestivals.nl

TIPS

HOE OVERLEEF IK EEN FESTIVAL?

TIP 1: ONWEER

Sta je in een open veld en begint het te bliksemen? Ga dan gehurkt zitten met je voeten tegen elkaar. Dit verkleint de kans dat je geraakt wordt en beperkt de schade wanneer de bliksem dichtbij inslaat.

TIP 2: BLAREN

Blaren zijn een van de meest voorkomende blessures tijdens een festival. Draag relaxte schoenen om last te voorkomen.

TIP 3: LET OP ELKAAR

Op festivals gaan sommige vrienden of vriendinnen met alcohol en drugs net iets verder dan op een ander feest. Let op elkaar en haal ook eens een rondje water.

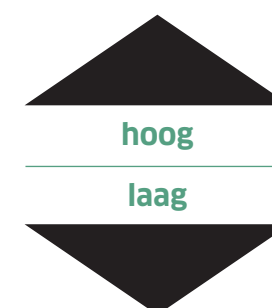
Bron: www.hoeoverleefikeenfestival.nl

DIPLOMARENDEMENT NOG STEEDS ZORGELIJK LAAG

Het aandeel hbo-bachelorstudenten dat na vijf jaar studie een diploma heeft behaald, is de afgelopen tien jaar gedaald. Het laatste jaar lijkt de daling tot stilstand gekomen.

De sectoren **gezondheidszorg en taal en cultuur** kennen het hoogste diplomarendement: 71 resp. 73 procent.

71%
73%

De sector **economie** heeft het laagste rendement: 52 procent.

Bron: Inspectie van het onderwijs, staat van het Onderwijs 2015/2016.

STRIP: Help!

BART ZWART, derdejaars illustratie WdKA

HOE KOM IK DE ZOMER DOOR?

FOTO: SUGARCOATED

Lieve Tosca,

De meeste mensen kijken uit naar de zomervakantie, maar ik vind er geen hoi aan. Het is warm, je moet ineens naar buiten om het leuk te hebben en je bent je hele vaste routine kwijt. Een weekje vakantie vind ik lang genoeg. Echt, ik sta gewoon liever voor de klas. Zit ik straks weer vijf weken op de bank met m'n katten de zoveelste Netflixserie te kijken. Hoe kom ik de zomer door?

Liefs, Vakantiehater

Lieve Vakantiehater,

Die zomervakantie overvalt je toch niet? Je weet ieder jaar precies wanneer ie eraan komt en je kan er dus op plannen. Als je je vaste routine mist in de vakantie, kan je er zelf eentje creëren. Ik vind het altijd heerlijk om 's morgens de papieren krant te lezen en een kop koffie te drinken. Daar heb ik doordeweeks vaak geen tijd voor, dus doe ik dat in de vakantie met extra veel plezier.

Als de krant uit is, ga ik het liefst iets doen. Een dagtripje naar een nieuwe stad of een (gratis) festival bijvoorbeeld. En op regenachtige dagen *binge* ik ook met liefde een serie.

Maar goed, dat ben ik. Wat vind jij leuk om te doen? Misschien heb je een hobby of is de zomervakantie juist het moment om een nieuwe hobby op te pakken? Het schijnt dat je iets 10.000 uur moet doen om er een expert in te worden. Zo zou je in de vakantie dus een begin kunnen maken met je specialiseren in het bereiden van ice tea, pad thai of gazpacho, misschien een cursus handlettering kunnen volgen of het verzameld werk van een schrijver kunnen lezen.

Om toch wat mee te krijgen van het zomerweer zou ik wel af en toe naar buiten gaan. Kies een stad, ga naar de VVV en koop een boekje met stadswandelingen. Kijk eens op de site van de NS, die biedt gratis wandelingen van station naar station. Of ga met de waterbus over de Maas naar Kinderdijk. Beetje molens kijken en eventueel bier drinken op het achterdek. Lang niet gek.

Doe wat je blij maakt, het wordt vanzelf weer september.

Lfs Tosca

Volg ook Tosca's wekelijkse rubriek op profielen.hr.nl.

FOTO: RICHIE LOPEZ

WAT IS IE MOOI, deze foodtruck in retrogroen. De Citroën HY is een geliefd model onder verzamelaars en heeft koosnaampjes als 'patatbus' of 'ribbelbus'. De voertuigen met de karakteristieke golfplaatcarrosserie werden geproduceerd tussen 1947 en 1982 en deden vaak dienst als bestelwagen, camper of horecawagen. Studenten automotive van de Hogeschool Rotterdam werkten ruim twee jaar aan het elektrificeren van een model uit 1973 dat zij voor 5.000 euro op de kop tikten. De HY kreeg de naam WATT en is volgens de studenten de eerste elektrische foodtruck in Rotterdam. Vierdejaars Barry Persoon was vanaf dag 1 bij het project van RDM Centre of Expertise betrokken. 'In 2015 maakten we het projectplan en zochten we financiering. In 2016 schaften we het busje aan en gingen we aan de slag met het reviseren en daarna elektrificeren van de bus. **We hebben veel tijd gestopt in de veiligheid van het voertuig.**

En die moeite is beloond, want de foodtruck werd afgelopen januari RDW gekeurd en mag nu dus op de Nederlandse wegen rijden. **Cateringbedrijf Ma Guise Catering gebruikt WATT** op festivals en events, en ook de HR mag er graag mee pronken. Op deze foto is de foodtruck in actie bij een event van het Mobiel Erfgoed Centrum. *Esmé van der Molen*

WATT?

Een elektrische foodtruck

Na de jaaropening van begin september is ie weg. Jan Roelof was docent, directeur en de laatste elf jaar collegebestuurder van de Hogeschool Rotterdam, maar nu gaat de 'introverte' bestuurder met pensioen.

CVB-LID JAN ROELOF MET ZWAAIT AF

'EEN
RUSTIGE MAN,
DIE ZAL HET
WEL
KUNNEN...'

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

Eigenlijk is hij al een tijdje afscheid aan het nemen. De raad van toezicht verzocht hem eerder zijn pensioen nog wat uit te stellen en sinds een jaartje draagt Roelof portefeuilles (onder andere financiën en personeelszaken) over aan collega-bestuurder Angelien Sanderman, vertelt Roelof, voor wie het cvb-lidmaatschap nooit een doel was. 'Voor externe betrekkingen hadden ze mij niet moeten vragen, ik ben meer de intern gerichte, introverte persoon die het best functioneert in kleine clubjes. **Maar er was elf jaar geleden een heel specifieke reden om mij te vragen: de gebrekkige managementinformatie, iets waarover ik het nodige wist. Het onderwijs wist niet hoe lang studenten over hun studie deden en het management wist te weinig over de bekostiging.** Ook was er een voortdurende discussie over definities en betrouwbaarheid van cijfers. Dat is inmiddels sterk verbeterd. We kunnen goede analyses maken en de betrouwbaarheid is groot. Trots ben ik bijvoorbeeld ook op het succes van de RAC en het feit dat we allemaal geaccrediteerde opleidingen hebben. Als bestuurder doe je dat natuurlijk nooit alleen.' Lachend: 'Collegevoorzitters denken weleens dat dat wel zo is...'

Je moet voorzitter Ron Bormans af en toe afremmen, vertelde hij eerder zelf...

'Ron is, dat weet hij zelf, soms te opvliegend. Daarom vraagt hij mij, bijvoorbeeld na een bijeenkomst, weleens om feedback. Als ik dan zeg dat hij inderdaad een beetje overdreef, maakt hij het weer goed met die ander. Of ik 'm dat ook uit mezelf vertel? Zeker! **Met Ron kun je trouwens heel goed discussiëren, je kunt het goed met hem oneens zijn. En als er echt goede argumenten op tafel komen, gaat hij om. Maar dan moet je natuurlijk niet komen met flauwekulletjes.**'

Wat is het verschil met Rons voorganger, Jasper Tuytel?

'Jasper begon als docent; onderwijsmensen vinden zaken als regelgeving vaak ballast. Hij heeft de HR een duidelijk profiel gegeven. Ron heeft een achtergrond bij het ministerie en denkt veel meer in verantwoordelijkheden en is communicatief sterker. Hij heeft de governance van de HR sterk verbeterd. Neem de diplomazaak bij de WdKA (33 masterdiploma's van de opleiding media design en communicatie die in de periode 2003-2008 waren uitgegeven, droegen onterecht de titel master of arts). Jasper zou denken: Hoe lossen we dat binnen de HR op? Ron zegt: "We hebben het fout gedaan, dat gaan we oplossen en we communiceren daar open over."

'Het zijn allebei wel mannetjes. **Dat is goed als je voorzitter bent, het gezicht van de hogeschool moet echt wel een baasje zijn.**'

Zelf ben je ook een onderwijzman...

'Ja, een echte. Maar op de HES werd er een leidinggevende overspannen en toen vroegen ze mij. "Da's een rustige man, die zal het wel kunnen", zeiden ze. Daarnaast heb ik feeling voor organiseren. Ik kijk terug op een heel leuke tijd op de hogeschool, **en als ik terugdenk aan het geven van onderwijs word ik altijd weer blij van diploma-uitreikingen.** Dat je een paar jaar met jonge mensen werkt en dat ze dan als kers op de taart dat diploma ontvangen. Ik ben nooit vergeten dat je het daar voor doet, het onderwijs.'

Als bestuurder moet je er vooral staan als dingen in het onderwijs niet goed gaan. Aan welke zaken denk je?

'De te gebrekkige kennisdeling binnen de hogeschool. **Het is vreemd dat de ene opleiding het goed doet en de andere van hetzelfde instituut niet, en dat ze onvoldoende met elkaar praten.** Ook de rooster-systematiek krijgen we maar niet op orde. Het is niet goed dat het onderwijs vooral tussen tien en drie uur wordt gegeven en niet aan de randen van de dag waar voldoende tijd en plek is. Zo creëer je je eigen probleem. Als een opleiding om ruimte vraagt, zeggen we daarom eerst: Kijk naar de ruimte die je al hebt.'

De reorganisatie van de diensten verliep ook niet vlekkeloos...

'Van negen naar vier diensten, dat doe je niet zomaar. Achteraf gezien heb ik te weinig ondersteuning geregeld voor de managers die teams moesten gaan samenstellen en gaan samenwerken met bedrijfsbureaus. Dat was zeker in het begin nodig geweest. Bij FIT, O&O en AIC gaat het nu goed, bij CcS is het nog het meest fluïde, daar is ook de meeste onrust. Er zijn veel wisselingen geweest wat betreft managers, en mensen zitten en zaten niet allemaal op de goede plek. Dat heeft dus wat meer tijd nodig.'

Wat wordt jouw plek, na de zomer?

'**Ik word denk ik wel ergens toezichthouder, ga wat meer golfen en ook steden bezoeken.** Nederland heeft mooie steden maar ik ken ze lang niet allemaal, dus het idee is: elke week een stadswandeling. Verder houd ik van lezen en beleggen en ik ben van plan Deens te gaan leren. Mijn zoon is met een Deense getrouwd en woont in Denemarken. Hij spreekt Nederlands met onze kleinzoon maar ik vrees dat we hem, omdat hij daar naar school gaat, straks niet meer verstaan...' ■

Jos van Nierop

ALLE STUDENTEN MOETEN OVER VOEDING LEREN

10 tot 33 procent van de ouderen in Nederland is ondervoed.

En tegelijkertijd is de aandacht voor voeding bij de sociale en gezondheidszorgopleidingen van de hogeschool minimaal. 'Er is alleen een keuzevak over dit onderwerp.' Docente Canan Ziylan promoveerde op ondervoeding bij ouderen.

'De aandacht voor voeding moet structureel het curriculum in. Het is mijn missie om dat voor elkaar te krijgen.'

CANAN ZIYLAN IS VOEDINGSWETENSCHAPPER EN SINDE KORT ALS DOCENT EN ONDERZOEKER AAN DE SLAG BIJ DE OPLEIDING VERPLEEGKUNDE EN HET KENNISCENTRUM ZORGINNOVATIE. 'In de praktijk gaat het bij ondervoeding meestal om een tekort aan eiwit. Eiwit-inname moet, naarmate je ouder wordt, toenemen. In de praktijk neemt het meestal af. Tot ongeveer ons 65^e hebben we genoeg aan 0,8 gram eiwit per kilo lichaamsgewicht. Na het 65^e levensjaar moet dit 1,2 gram worden en voor ouderen in het ziekenhuis, vooral na operaties en botbreuken, 1,5 gram. Heel veel ouderen komen daar niet aan. Geschat wordt dat in Nederland een op de tien thuiswonende ouderen ondervoed is, en van de ouderen die thuiszorg krijgen een op de drie.' Ondervoeding gaat om meer dan alleen gewicht. Ook iemand met duidelijk overgewicht kan ondervoed zijn. De diagnose ondervoeding wordt gesteld als iemand in zes maanden onbedoeld zes kilo verliest, of drie kilo in een maand, of een bovenarmomtrek heeft van minder dan 25 centimeter. Verminderde eetlust en activiteit kunnen ook aanwijzingen zijn. In Nederland wordt de SNAQ (Short Nutritional Assessment Questionnaire) gebruikt als screeningsinstrument.

Op basis daarvan kan een verpleegkundige of arts iemand doorverwijzen naar de juiste specialist. Een diëtist of tandarts bijvoorbeeld.

EENZAAMHEID

De oorzaken van ondervoeding zijn vaak complex en samenhangend. Ziylan: 'Voor de meeste mensen geldt dat de eetlust afneemt als je ouder wordt. Eenzaamheid kan een rol spelen bij de stap van minder eetlust naar ondervoeding. Het maken van een volwaardige maaltijd kun je makkelijk overslaan als je alleen bent. Nou doen we dat allemaal weleens een keertje, maar de kans bestaat dat een oudere zonder een groot sociaal netwerk dat te vaak doet.'

Ook psychiatrische problemen, ziekte, kauw- of slikproblemen – bijvoorbeeld vanwege ontstekingen in de mond of een gebit dat niet goed meer past – kunnen leiden tot ondervoeding. En ongezonde eetgewoonten natuurlijk. 'Het is ongevoelbaar hoeveel ouderen ik heb ontmoet die ontbijten met een beschuitje met jam. Daar zit werkelijk helemaal niets in.' Het gevolg van dit alles is afname van spiermassa en -kracht, vermoeidheid, valincidenten, verminderde weerstand en in het uiterste geval overlijden.

WAT TE DOEN?

Ziylan enquêteerde ruim driehonderd ouderen die gebruikmaakten van een maaltijdservice. Die porties bleken voor de meeste gebruikers te groot. Daarop ontwikkelde ze, samen met een leverancier, maaltijden die met extra eiwit waren verrijkt, een grote en een kleine. Beide varianten bleken te leiden tot een hogere eiwit-inname en werden door de klanten ook

10 TOT 33 PROCENT VAN DE OUDEREN IN NEDERLAND IS ONDERVOED.

kwalitatief nog eens gewaardeerd. 'Uit ander onderzoek weten we dat extra eiwit, in combinatie met beweging, leidt tot meer spiermassa en kracht en daardoor tot meer energie.' Ouderen en zorgprofessionals zijn zich vaak niet bewust van het risico op ondervoeding. Ook daar is nog een wereld te winnen. En dat is precies wat Ziylan bij de Hogeschool Rotterdam wil doen. Misschien is er geen structurele aandacht

voor voeding, omdat de HR geen opleiding voeding en diëtetiek heeft. Er is slechts een keuzevak. 'Dat moet en kan anders, vind ik. Het is mijn missie om dat voor elkaar te krijgen. Er zijn nu plannen om kennis over voeding te gaan overdragen in het reguliere curriculum en in de onderzoekslijnen revalidatiezorg ouderen en ouderen en dementie.' Kennis en bewustzijn van voeding kunnen bij studenten overigens ook beter, vindt ze. 'Ik kom natuurlijk van een opleiding – voeding en gezondheid in Wageningen – waarin we ons hyperbewust waren van voeding. Tijdens colleges kwamen alleen een appel en een fles water op tafel. Ik schrik echt van wat ik hier allemaal aan veel, vet, zoet en energydrinks zie gebeuren. En het hóeft niet, want het bedrijfsrestaurant biedt echt gezonde alternatieven. Als studenten van gezondheidszorgopleidingen al slecht eten, hoe moeten zij dan voedingsproblemen van patiënten en cliënten tijdig signaleren?' ■ Dorine van Namen

Canan Ziylan studeerde nutrition & health aan de Wageningen University. Haar proefschrift 'Undernutrition management and the role of protein-enriched meals for older adults vind je op edpot.wur.nl/390155.

BEN JIJ EEN VISUEEL ANALFABEET?

HELP, DE SAMENLEVING BARST VAN DE VISUEEL ANALFABETEN. MENSEN DIE NIET IN STAAT ZIJN OM BEELDTAAL TE LEZEN. HOOR JIJ DAARBIJ, laat je dan even wakker schudden. Want naarmate de beeldcultuur steeds verder om zich heen grijpt, zal iedereen vroeg of laat visueel moeten bijspijkeren. Nu gaat dat grotendeels vanzelf. Denk maar eens aan al die pictogrammen op Schiphol waardoor elke reiziger, ongeacht leeftijd, taal, geslacht of opleidingsniveau, meteen snapt waar de toiletten zijn, waar de bagagecarroussels, vertrek- en aankomsthal etc. Ook intuïtief ingestelde apps spreken vooral beeldtaal. Evenals de, opvallend vaak oranje gekleurde, bestelbuttons op koopsites.

Tot zover geen hinder van visueel analfabetisme, de boodschap is immers zo functioneel en basaal dat het zonder woorden kan. Maar wat als de betekenis van het beeldverhaal dieper gaat? Volg je het dan nog?

Ik zou zeggen, test het bij jezelf eens uit aan de hand van drie titelsequenties. Je weet wel, die vage beelden bij de openingstune van een film of serie die je mogelijk meteen naar de chips doen grijpen. Die beelden dus, die vertellen heel vaak de essentie op een symbolisch niveau. Zeer de moeite van het bekijken en interpreteren waard!

Eerste voorbeeld: Homeland. Heb je terroristenjaagster Carrie Mathison als klein meisje met een leeuwenmasker in dat donkere doolhof zien staan? Wat zou dat steeds terugkerende beeld toch betekenen? 'Volgens mij niet zo veel', verklaarde actrice Claire Danes (Carrie) op YouTube in een gemakkelijk interview met The Late Show-host Stephen Colbert. Maar de knipoog die ze erbij gaf, zette me aan het denken. Ik vermoed dat het masker in die scène verwijst naar de leeuw als ultieme predator die Carrie als kind al was en dat het doolhof de complexiteit van de terroristenjacht symboliseert.

Op naar de volgende: Suits. Op het ritme van de openingssong worden oranje en blauwe filmfragmenten van de twee hoofdpersonen door rasterlijnen tot kleine vierkantjes versneden. Dat ademt de sfeer van het geometrische Manhattan waar het zich afspeelt. Het sterkst vind ik echter het kleurgebruik. Oranje voor de jonge, tomeloze Mike met zijn fiets en stemmig blauw voor topadvocaat Harvey met zijn dure auto. Blauw en oranje staan bekend als complementair duo. Ze liggen tegenover elkaar op de kleurencirkel waardoor ze elkaar maximaal zowel tegenspreken als versterken. Het introfilmpje eindigt dan ook met de twee samen als (ijzersterk) team.

Als laatste, een klassieker: **The Big Lebowski (uit 1998 alweer). Weet je het allereerste beeld nog? Een op drift geraakte bos tumbleweed rolt 's nachts over de prairie** en houdt halt bij een afgrond met uitzicht over metropool Los Angeles. Een sterkere metafoor voor de vergane glorie van het richtingloze Amerika aan het einde van de vorige eeuw had ik niet kunnen verzinnen. En als ik vervolgens die morsige Dude in de nachtwinkel al een pak melk zie aanbreken voordat hij er een cheque van maar liefst 90 dollarcent voor uitschrijft, is die toon wat mij betreft op niet mis te verstane wijze gezet.

Afijn, waarom vertel ik dit allemaal? Omdat het (ook op internet) zeldzame informatie is en omdat ik je een eyeopener wil bieden voor beeldtaal in films. Als verdieping en als voorbereiding op de visuele toekomst. Wees geen analfabeet! □

Dit is een docenten-wisselcolumn.

Bart Siebelink is docent Text aan de Willem de Kooning Academie. Hij deelt deze column met Bart Bijl (lerarenopleiding Nederlands).

'IEDEREEN ZAL VROEG OF LAAT VISUEEL MOETEN BIJSPIJKEREN.'

BART

FOTO'S: SUGARCOATED

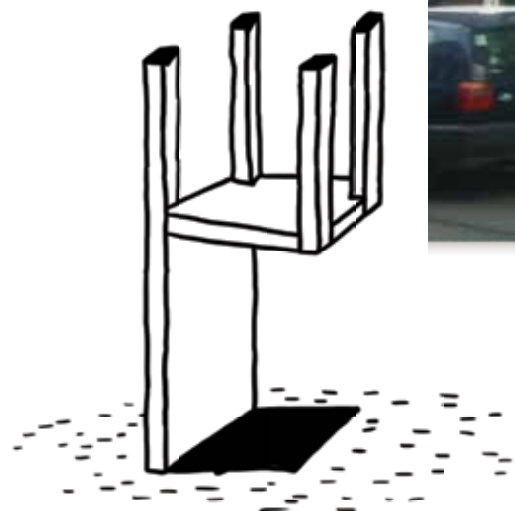
Onderweg naar werk

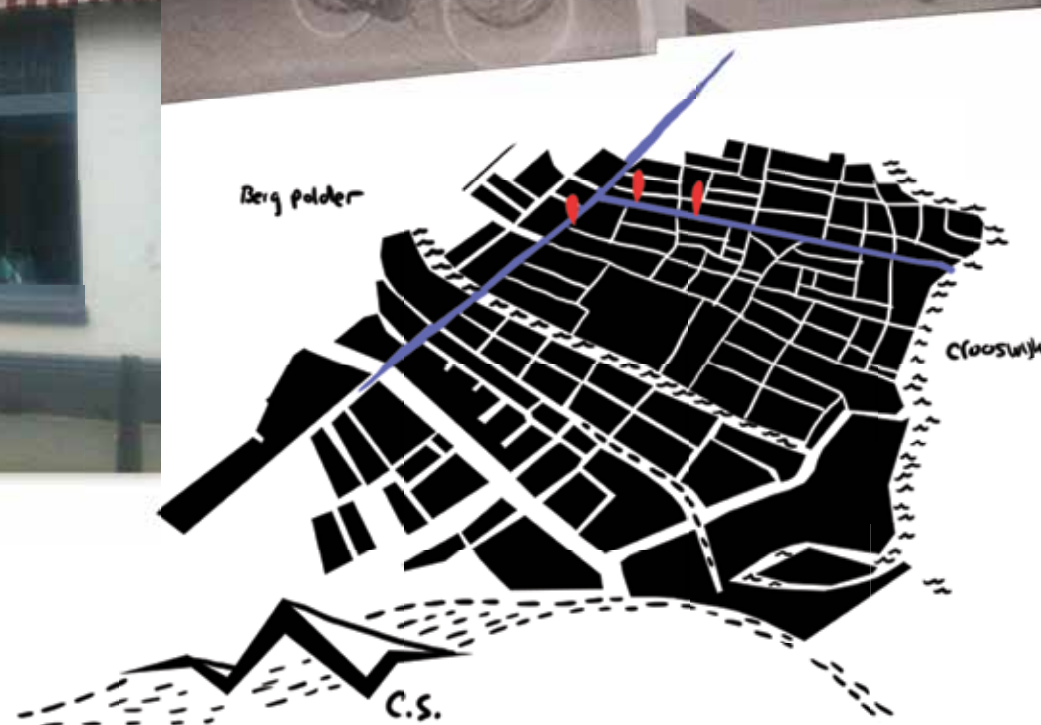
Demian loopt bijna iedere dag van zijn huis naar Museumpark. Een route die hem door Noord, Centrum en West voert. Langs geheime camera's, beeltenissen van Moeder Teresa en een sprookjesfiguur Rotterdamse stijl.

Zaagmolenstraat. *Winkel voor solidariteit, Alle donaties hebben als bestemming om mensen te helpen in 3 wereld hartelijk dank voor u medewerking.* Mooi.

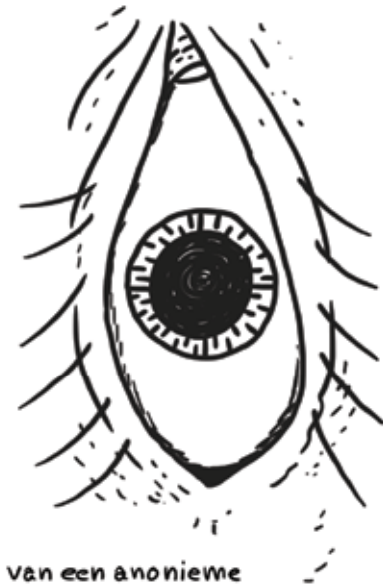

Bergweg, De tweedehandswinkel bij mij op de hoek. Ze hebben blijkbaar een soort kluis in de kelder waar ze de minder populaire objecten bewaren. Bladderend behang, gekke kunst en afgeleefde stoelen die opgesteld lijken te zijn voor een matig geïnteresseerd publiek. Het ziekenhuisbed waarvan je je afvraagt hoe het bij een tweedehandshandswinkel terecht komt, biedt een macaber spektakel.

Zaagmolenstraat, iemand met een liefde voor porseleinen duiven en schijtaan privacy heeft maatregelen getroffen tegen het wildparkeren van rijwielen door middel van een verdacht opgestelde camera en fotografisch bewijs van het lijden. (Ik heb daar zelf nog nooit ook maar een enkele fiets zien staan)

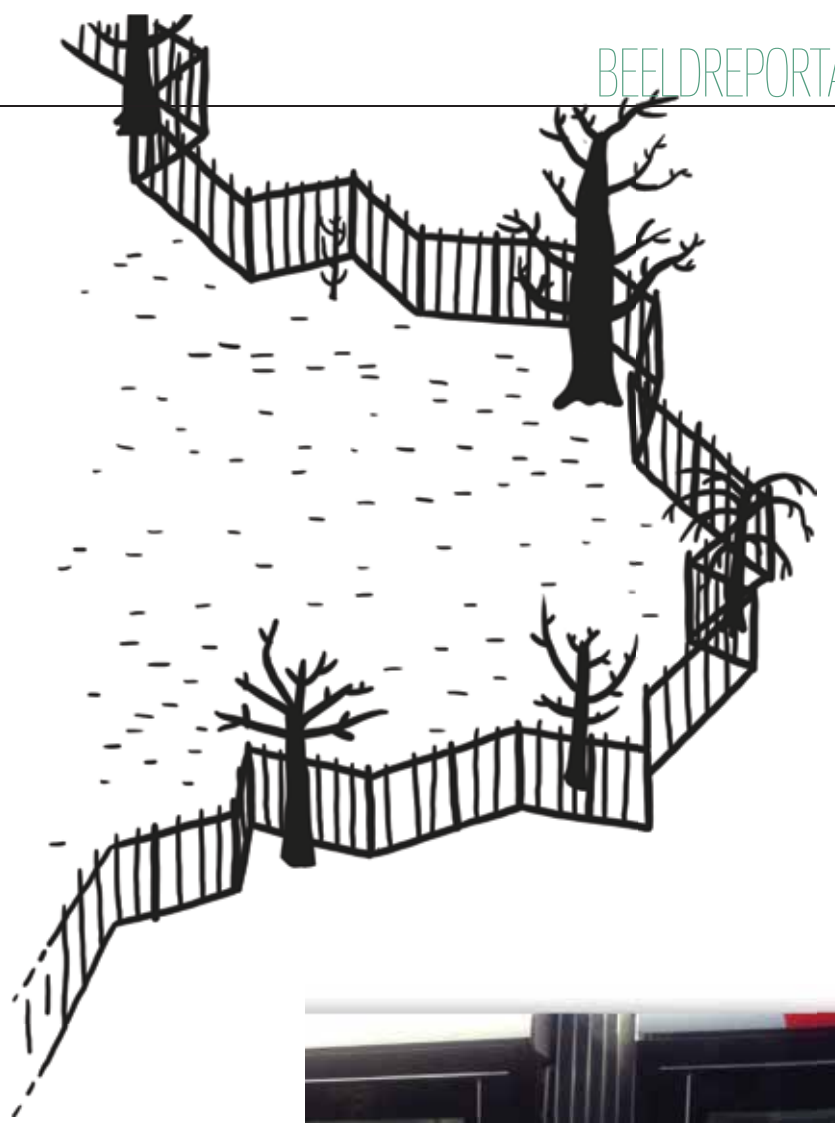

Een toilet ergens in een bar. Een hoopvolle doch weinig kansrijke oproep van een anonieme romanticus. Waarom heb je hem je nummer niet gegeven Sylvanna? Verhard is het pad van de liefde.

Een lekker groene gemeentelijke oplossing aan de 's-Gravendijk wal.

's-Gravendijkwal. We leven in verwarrende tijden. Dit verandert helaas niets aan de lineaire eigenschappen van tijd. Toch is het achterhaald om je te beroepen op een gevallen icoon dat ander mans honger, armoe en dood gebruikte om mensen van hun geloof af te doen pletteren, dat hiermee bijdroeg aan de westerse superioriteitswaan en dit ook nog eens deed met middelen van twijfelachtige kwaliteit. Desondanks begint vrede Inderdaad met een glimlach.

Nieuwe Binnenweg. Dit (niet onaardige) sprookjesfiguur probeerde de tram met blote handen tegen te houden. Kinderen in angst, conducteur in ongemak.

**TAAAL
IS ALLES,
WANT ALLES
IS TAAAL**

Als Derek Otte (29) nog een jaar naar school zou gaan, zou hij een diploma van de HR op zak kunnen hebben. Maar hij is te druk. Met lesgeven op de HR bijvoorbeeld, met dichten, met optreden als spoken word-artiest, met stadsdichter van Rotterdam zijn en met jongeren enthousiasmeren voor taal. Taal is zijn alles.

DEREK WIE?

1988

Derek Otte werd in 1988 geboren in het Van Dam-Ziekenhuis aan de Rotterdamse Westersingel.

SPOKEN WORD

Hij is spoken word-artiest, huisdichter van radiozender FunX en hogeschooldocent.

KEUZEVAK

Alle HR-studenten kunnen zijn keuzevak spoken word volgen.

STADSDICHTER

Sinds januari 2017 is Derek ook stadsdichter van Rotterdam, hij blijft dat tot eind 2018. In die tijd schrijft hij in ieder geval zes gedichten per jaar voor en over de stad.

STUDIE

Otte studeerde rechten aan de Erasmus Universiteit en communicatie aan de Hogeschool Rotterdam, maar haalde alleen zijn vwo-diploma.

DICHTBUNDEL

Deze zomer schrijft hij z'n tweede dichtbundel TOFLOF af.

► **'IK BEN EEN DUBBELE DROP-OUT, EEN DUBBELE DROPLUL', ZEGT DEREK MET EEN SCHEVE GLIMLACH OP Z'N GEZICHT.** Hij zit relaxed op een bankje in de kantine van Wijnhaven 107. Cappuccino voor z'n neus, rugzak op de bank en z'n blauwe ogen op de voordeur gericht. Iedere vijf minuten komt er iemand binnen die hem groet. Collega-docenten, maar vooral studenten die het keuzevak spoken word bij hem volgden.

Wat houdt dat keuzevak in?

'Spoken word gaat over het voordragen van gedichten, columns of literatuur. Ik geef mijn studenten iedere week de opdracht om op YouTube naar speeches van presidenten, muziek van rappers en werk van andere artiesten te kijken. In de les heb ik die teksten dan uitgeprint en dan gaan we kijken naar wat die teksten zo pakkend maakt. Iedere week behandelen we een taaltechniek en een thema. En er moet natuurlijk ook worden voorgedragen. **Er zijn een paar taaltechnische eisen en als je daaraan houdt, kan je losgaan.** Er is geen goed of fout in het vak. De eerste weken is het voordragen spannend, maar na acht weken zijn de studenten duidelijk gegroeid in hun schrijven en spreken. En ik neem de studenten meestal mee naar een van m'n eigen voorstellingen. Laatst zaten ze allemaal op de voorste rij in de Doelen waar ik voor 1.500 man mocht optreden. Dat was wel een momentje ja.'

Was je altijd al goed met taal?

'Op het vwo stond ik een tijdje een 3 voor Nederlands. Ik was dat bijdehante jochie dat altijd vooraan in de klas moest zitten omdat ik druk was. Ik had een docent die nogal een hekel aan me had en iedere keer dat ik me misdroeg, kreeg ik een 1. Dat doet je gemiddelde niet veel goed. Het plezier in schrijven verging me niet, maar het smoorde wel m'n geloof in een carrière in die richting. In de vijfde kreeg ik een nieuwe docent: mevrouw Vermeulen. **Zij heeft de passie voor schrijven echt in me losgemaakt.** Ik sprak altijd heel moeilijk, ik stotterde en kon m'n eigen naam amper uitspreken, maar ik schreef wel

heel veel. Mevrouw Vermeulen stond heel positief voor de klas en liet ons creatief schrijven in plaats van gedwongen lezen. En daarmee is mijn vertrouwen en het plezier in schrijven en de Nederlandse taal weer teruggekomen. Ik durfde in haar klas zelfs te presenteren voor een groep. Door haar ontdekte ik voor het eerst dat ik ergens echt goed in was.'

Na het vwo ging je rechten studeren. Waarom koos je daarvoor?

'Ik had de film A time to kill gezien met Samuel L. Jackson en ik wilde advocaat worden. Sterke motivatie hè. Dus ik schreef me in op de universiteit en ging op kamers. Ik haalde m'n P en maakte kennis met het studentenleven. **Het tweede jaar ging goed, zeker omdat ik toen een minor communicatietechnologie kon volgen.** Die minor vond ik eigenlijk veel leuker dan m'n studie rechten. Maar ja, ik had al 96 punten en was dus over de helft. Ga dan nog maar eens stoppen met je studie, dat durfde ik niet. De interesse voor m'n rechtenstudie nam snel af. Ik kocht de boeken wel en deed m'n best, maar het liep niet meer. Ik stopte en beloofde m'n ouders iets anders te gaan studeren. Dat werd communicatie op de hogeschool. Ik kon de opleiding versneld in drie jaar doen en dat leek me lekker behapbaar, maar de aanwezigheidsplicht heeft me geneukt. Ik had net m'n website met gedichten live en kreeg steeds meer spoken word-optredens. En als

DEREKS ZOMERTIPS

1 **'Pak een OUDE HOBBY op.** Ga kleien of kleuren, bespeel een instrument, ga sporten of ga schrijven. Iedereen heeft ergens passie voor, zonde om dat te laten varen.'

2 **'GA OFFLINE.** Hou die telefoon in je zak en praat met mensen. Je kan ook naar dingen toe gaan zonder het op social media te zetten. De fotorol op m'n telefoon is leuker dan die op m'n Insta. Die in m'n hoofd is het allerleukst.'

3 **'Bezoek een ROTTERDAMS STADSPARK.** Ik hou van het park bij De Esch. Lekker aan het water, onder de bomen met uitzicht op de skyline van Rotterdam. Vergeet je barbecue niet!'

je als student moet kiezen: geld verdienen met een optreden of naar college, dan weet je het wel. Ik wel in ieder geval. Daar was op school niet veel begrip voor en ik had niet veel begrip voor school. Ik ging er niet zo goed mee om ook, ik zat echt in m'n 'fuck de wereld'-fase toen. Moest ik naar school om te leren presenteren, terwijl ik de dag ervoor had opgetreden. Dat werkte niet voor mij, dus ik stopte.'

Wat betekent taal voor jou?

'Taal is alles, want alles is taal. Alles in de maatschappij - of het nou privé of zakelijk is - hangt af van de manier waarop jij je uit. Als je naar politiek kijkt bijvoorbeeld, dan zijn het nooit de beleidsstukken die mensen bijblijven, dat zijn altijd de speeches. **Woorden kunnen zo ontzettend veel betekenen, maar jezelf uiten door middel van taal wordt niet in heel veel opvoedingen en onderwijsstukken gesupport.** Daarom vind ik het fijn dat ik dit keuzevak mag geven. Ik

zie dat het echt wat met de studenten doet. Ik draag alleen de handvatten aan voor het schrijven en het voordragen van teksten, de rest doen ze zelf. **Het geeft ze veel zelfvertrouwen.** Sommigen hebben dat direct door en zeggen dat na een cursus tegen me, bij anderen duurt het wat langer... Die waardering van studenten doet me echt meer dan het applaus van een zaal.'

Hoe zie je jouw toekomst?

'Ik ben nog anderhalf jaar stadsdichter van Rotterdam en daar ben ik ook echt nog wel druk mee. Die titel heeft me alleen maar meer aandacht opgeleverd en die aandacht wil ik doorgeven aan onderwerpen die het nodig hebben. Zo maak ik me nu hard voor de eenzame uitvaart. Ieder jaar overlijden er in Rotterdam een handjevol mensen die niemand hebben en die worden nu echt heel koud en kil onder de grond gestopt. In andere steden zijn er dichters die dan een gedicht voorlezen, in Rotterdam is dat weg-

bezuinigd. Daar wil ik graag wat aan doen, want dat kan gewoon niet zo. Dus daar ben ik met de gemeente over in gesprek. Armoede en aandacht voor de zorg staan ook op m'n agenda.'

Komt er nog een diploma voor de dubbele drop-out?

'Ik moet nog afstuderen, want ik wil het onderwijs in. Dat vind ik echt het allermooiste. **Ooit zou ik graag een middelbare school oprichten waar talent vooropstaat en leerlingen die ergens goed in zijn gemotiveerd worden het beste uit zichzelf te halen.** Als je uitblinkt in economie, word je gekoppeld aan een topeconoom en zo kan je ook opties bedenken voor acteurs, voetballers en dichters. Dat is echt mijn droom. Ik hoop dat het ooit zover komt.' □

Het is weer tentamentijd. Overall zorgt dat voor stress, maar op de Willem de Kooning Academie is die spanning hoger en constanter dan elders, zo geven decanen aan. **De studenten lijken kwetsbaarder. Hoe komt dat? En: Is het erg?**

‘Als je hier geen stress hebt, ben je een steen’

‘ALS HET TENTAMENTIJD IS, DAN IS DE ACADEMIE NET EEN BIJENKORF’, vertelt studentendecaan Cas Jönsthövel. ‘Het zoemt en vibreert van de activiteit. Studenten lopen rond met grote pakken, ouders rijden aan om werk te laden en te lossen, er is van alles gaande. Als dat allemaal klaar is en de beoordelingen achter de rug zijn, dan komen de studenten bij ons.’

Jönsthövel is een van de drie decanen op de Willem de Kooning Academie (WdKA). In hun praktijk worden de meeste gesprekken met studenten geregistreerd onder de categorie ‘persoonlijke omstandigheden’ en daarbinnen gaat naar schatting zeker 80 procent over psychische problemen, geeft collega-decaan Clariet Helwig aan: **‘Studenten worden hier beoordeeld op wat ze maken, en dat is heel persoonlijk.** Ze leggen vaak hun hele ziel en zaligheid in hun werk. De beoordeling daarvan verloopt niet altijd even zachtzinnig en een negatieve beoordeling kan hard aankomen. Dat is echt iets anders dan gewoon een keer een toets niet halen. Onze studenten zijn vaak onzeker, faalangstig en hebben moeite met plannen.’

Het is ook de ervaring van Bien van der Voorden. Zij is coördinator van de studieloopbaancoaches (slc’s) van de WdKA. Op de academie wordt gewerkt met *dedicated* slc’s voor wie het coachen hun enige taak is. ‘Met de helft van onze studenten wordt door de studieloopbaancoaches weleens over emotionele problemen gepraat. **Faalangst komt inderdaad veel voor. Studenten willen het ontzettend graag goed doen** en zijn geneigd extra

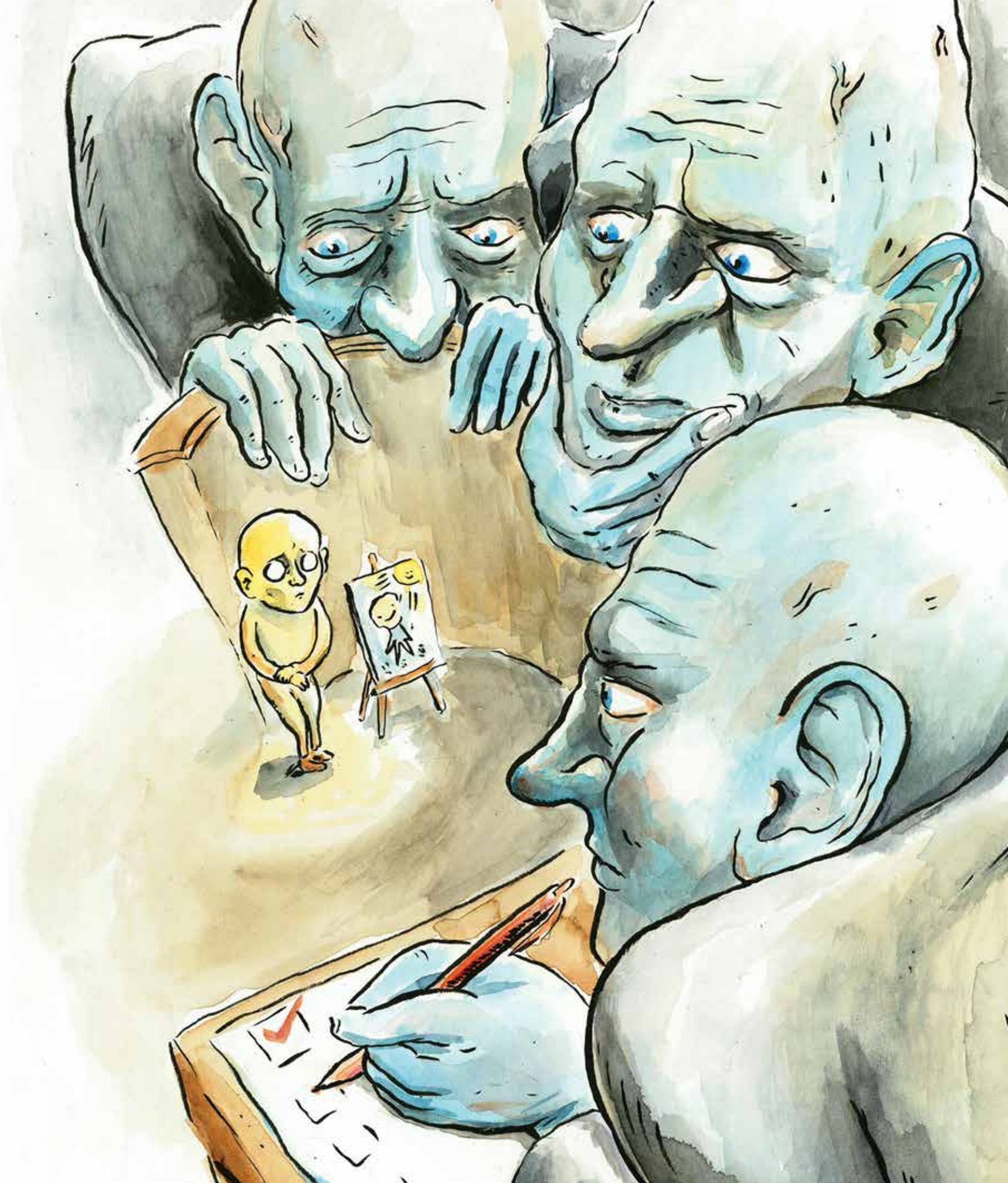

werk op zich te nemen. Op de academie is de werklust van studenten sowieso al hoog. Het is lastig voor deze studenten om dat te relativiseren.’

TIJDNOOD

En dus wordt er ‘heel wat afgejankt’ op school, zoals een student illustratie vertelt. Ook vierdejaars mode Sara (niet haar echte naam) vindt dat er veel spanning is op school. ‘Ik durf wel te zeggen: bij iedereen.’ Haar klasgenoot Marieke (niet haar echte naam) vult aan: ‘Als je hier geen stress hebt, ben je óf nooit op school óf je bent een steen. **Zelf was ik op de middelbare school best een streber, maar dat was toch anders dan hier.** Als je op de academie een slecht resultaat haalt, raakt dat je veel harder dan wanneer je de dt-regel niet goed hebt toegepast. Veel studenten hebben een hoge standaard.’ En dan is er de ‘enorme workload’. Sara: ‘We werken in kwartalen van acht weken. Die zijn zo om. Eigenlijk is er te weinig tijd voor wat je moet doen. Je komt altijd in tijdnood. Ook hebben we weinig les en begeleiding. **Je moet veel technische dingen zelf uitzoeken. Dat zorgt voor onzekerheid en dus extra stress,** want er wordt bijvoorbeeld wel van je verwacht dat je een outfit in elkaar kan zetten.

‘Toen ik op exchange was, merkte ik dat het er op die school heel anders aan toeling. Daar waren de hele dag docenten en technische begeleiders aanwezig om je te helpen. Nu was dat een veel grotere school, met veel meer middelen, maar daar had ik duidelijk minder stress dan hier.’

'ALS JE HIER EEN SLECHT RESULTAAT HAALT, RAAKT DAT JE HARDER DAN WANNEER JE DE DT-REGEL NIET SNAPT.'

KRITIEK

Als vervolgens het beoordelingsmoment aanbreekt, is het afwachten welke feedback er volgt. Veel WdKA-docenten doen dat op een empathische manier en weten hun studenten te helpen met feedback waarmee ze verder kunnen. Maar soms gaat het er wat steviger aan toe. Sara: 'Dan hoor je bijvoorbeeld: **"Als je dit werk laat zien, wat doe je hier dan eigenlijk?" Zelf kan ik daar wel tegen, want ik begrijp dat het niet op mijn persoon is gericht.** Ook heb ik het geluk dat ik mijn projecten bijna altijd heb gehaald, maar ik zie bij veel medestudenten dat de stevige kritiek averechts werkt. Ze worden er gesloten en bang van, en dat helpt niet als je creatief werk moet maken.'

De verhalen over hoge werkdruk en harde kritiek op de academie zijn niet nieuw. Integendeel. Zou een docent vandaag nog durven zeggen: 'Langs dit werk zou ik een brandende krant moeten halen' zoals een alumnus dertig jaar geleden hoorde? Waarschijnlijk niet.

Jan van Heemst, voorzitter van de examencommissie, vertelt dat zijn commissie docenten kan aanspreken op een 'onredelijk harde beoordeling'. 'Maar dat gebeurt niet vaak.'

Als de decanen onafhankelijk van elkaar meerdere klachten krijgen over beoordelingssituaties, dan gaan ze naar de opleiding toe. Jönsthövel: 'Studenten zijn hier om te leren. Ze moeten fouten mogen maken en de feedback moet zodanig zijn dat ze dat ook durven. Als wij hierover met de opleiding praten, wordt dat altijd serieus opgepakt.'

IETS LEREN WAT NOG NIET BESTAAT

Harde kritiek of de angst daarvoor werkt misschien stressverhogend, maar de kern van de spanning bij WdKA-studenten ligt ergens anders, vindt Johanneke van der Ziel. Zij is voorzitter van de toetscommissie en studieloopbaancoach. **'De kern is dat onze studenten iets moeten maken en leren wat nog niet bestaat.** Docenten vertellen wel hoe ze iets kunnen doen en welke voorwaarden er zijn, maar niet hoe het er uiteindelijk uit zou moeten zien. Daarom is dit een kunstacademie. De beoordelingen zijn integratief. We kijken niet alleen naar het werk, maar ook naar andere competenties. Je moet dus altijd jezelf als persoon meenemen en laten zien dat je nadenkt over wat je nog te leren hebt.'

Dat doen we niet zomaar. De beroepspraktijk werkt ook op deze manier.'

Dat is wennen voor studenten die net van de middelbare school of het mbo komen. Daar komt bij dat de verwachtingen van studenten volgens Van Heemst niet altijd matchen met de manier waarop de WdKA sinds de invoering van het nieuwe curriculum in 2013 is ingericht. 'Als studenten hier beginnen, denken ze soms: Ik word ontwerper of kunstenaar, dus word ik beoordeeld op wat ik maak. Maar in de competentieassessments die we vanaf het tweede jaar afnemen, moeten ze zich ook talig kunnen verantwoorden. En dat vinden ze dan lastig.'

Student Sara deelt deze analyse niet. 'Waar studenten écht moeite mee hebben is het feit dat de criteria vanuit de assessments niet toegepast worden binnen projecten en door de docenten zelf. Natuurlijk is het dan moeilijk om daar uit te komen bij het schrijven van je assessment, maar dat komt dus niet omdat ons iets taligs wordt gevraagd.'

Volgens Van der Ziel helpt de academie studenten bij de beoordelingen door 'blootstelling'. 'Gewoon door mee te maken hoe het is om onder druk je werk af te krijgen en te moeten presenteren voor meerdere docenten. **Ik merk dat kritiek van studenten op het systeem van toetsing vaker gaat over zorgvuldigheid dan de vorm zelf.** Studenten willen bijvoorbeeld graag dat helder is waar ze moeten presenteren en hoe laat. Als die organisatorische kant niet duidelijk is, draagt dat bij aan de stress die ze toch al hebben.'

BUITENWERELD

Studenten die voor de academie kiezen, zijn vaak kwetsbaarder, zien Van Heemst, Van der Ziel en de decanen. De Amerikaanse onderzoekers Elias en Berg-Cross stelden in 2009 vast dat kunststudenten significant meer antidepressiva en anxiolytica (angstremmers) slikten dan de gemiddelde Amerikaanse bevolking. Vergelijkbaar Nederlands onderzoek bestaat niet, maar wel bleek uit het geluksonderzoek van *Profielen* dat het gebruik van antidepressiva onder WdKA-studenten hoger is dan onder andere studenten.

'ER WORDT HEEL WAT AFGEJANKT OP SCHOOL.'

zegt: Meten is weten, en legt ons een hoge verantwoordingsdruk op. De ironie wil dat dat nou juist een nadelig effect heeft op stress bij studenten. Wij kunnen minder maatwerk leveren. Dat heeft sinds Inholland een kwade reuk. Bij alles wat je toespist op een specifieke student, voel je de ogen van de inspectie in je rug prikken.' Van der Ziel noemt als voorbeeld een student met autisme. 'Hij had veel moeite met het groepswork en het assessment rond het afstuderen. Maar ik zag goed voor me hoe hij een plek in het beroepenveld zou krijgen. Hij was uitermate geschikt om uren achterelkaar op te gaan in het werk achter de computer. De beperkte speelruimte van docenten om hier oplossingen in te vinden, vraagt veel van de teams.'

EMPATHIE

Niet alleen docenten, slc's, decanen en examencommissies hebben invloed op academiestress, ook medestudenten kunnen **de druk van de ketel halen door opener te communiceren,** vindt vierdejaars autonoom Rachele Huyser. Zelf had zij twee jaar geleden een burn-out. 'Ik was op exchange geweest in het buitenland en dat was niet goed gegaan. Toen ik terug was, kreeg ik paniek-aanvallen en depressieve klachten. Het was zo ernstig dat de decaan me doorverwees naar de ggz. Een tijd lang kon ik niet naar school. 'Op de academie wist niemand ervan, behalve mijn docenten, decaan en slc. Gek genoeg vond ik het moeilijker om het met mijn medestudenten te delen dan met de docenten. **Er is een soort angst om toe te geven dat het niet zo goed met je gaat.** Daardoor kun je denken dat jij de enige bent en je geïsoleerd voelt. Op sociale media laten we bovendien vooral de leuke dingen van onszelf zien. Van de mensen die je goed kent, kun je al die

Zweeds onderzoek van Wolff en Lundberg uit 2002 toonde aan dat dyslexie meer voorkomt onder kunststudenten. Dat is ook terug te zien op de WdKA. 'In de examencommissie merken we dat het aantal dyslexieverklaringen en decanenverklaringen in verband met psychische problemen of aandoeningen is toegenomen. Dat is echt een substantieel pakket bij ons', zegt Van Heemst.

De tijdgeest doet ook z'n duit in het zakje, vindt Van der Ziel. **'De maatschappij**

blijft posts nog relativeren. Maar we volgen ook mensen die iets verder van ons afstaan, en dan heb je dat filter niet. Je bent dus constant blootgesteld aan uitingen waarin het lijkt alsof anderen wél over die hoge lat kunnen springen.'

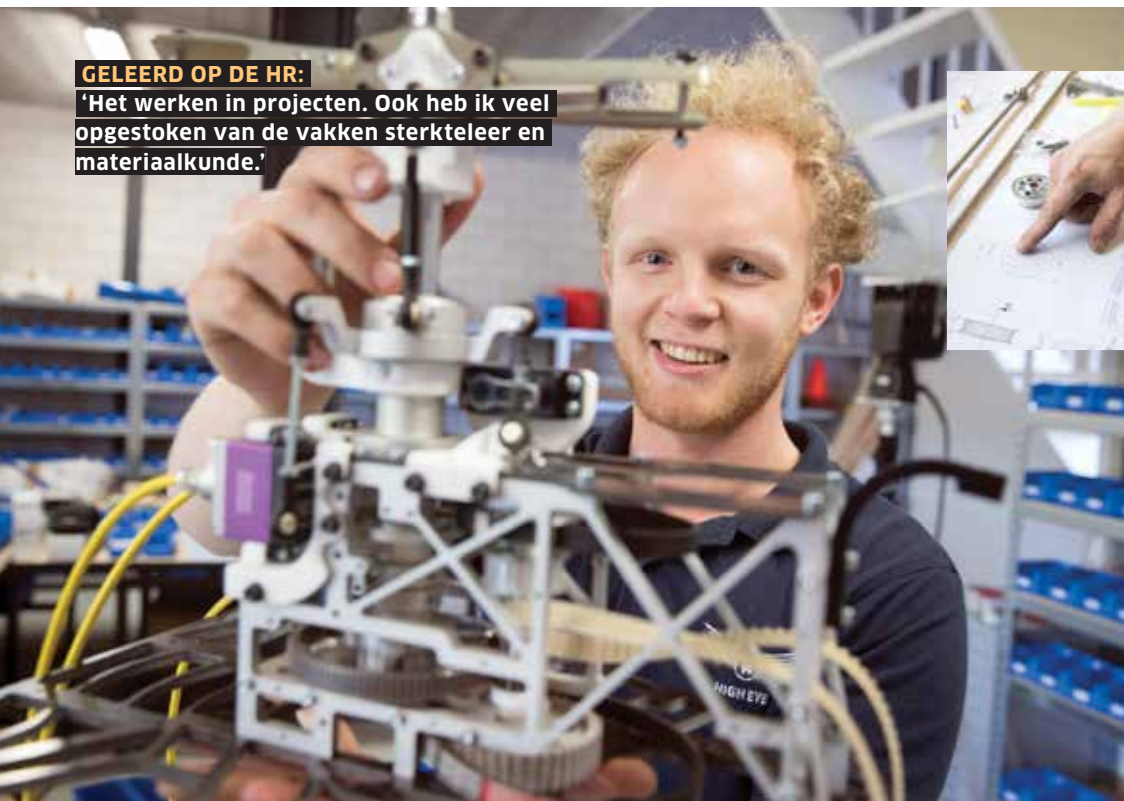
Rachele had bijna een schooljaar nodig om weer te kunnen studeren. 'Terug op de academie dacht ik: Hoe fijn zou het zijn geweest als ik het met andere studenten had kunnen delen. En andersom, dat ik nu medestudenten kan helpen. Dan krijg je ook een reëler beeld van elkaar. Voor mijn afstuderen heb ik daarom het **Mental Condition Station** opgezet, een platform waar studenten die hulp kunnen bieden en die het best kunnen gebruiken met elkaar in contact kunnen komen. Ik heb gekozen voor deze naam, omdat alle werkplaatsen hier 'stations' worden genoemd. Ik ben net gestart, dus het is afwachten hoe het werkt.'

LESSONS LEARNED

Levert de extra stress die veel academiestudenten ervaren nog iets op? Worden studenten er beter van? Johanneke van der Ziel denkt dat het studenten echt iets kan opleveren om te kijken waar hun pijnpunten liggen en waar ze kunnen verbeteren. 'Mits er goede feedback is en er goed gecommuniceerd en gepland wordt. De zorg vanuit de commissies is dat die kwaliteit soms nog te wisselend is. Sommige docententeams hebben dat goed op orde, andere nog niet.' De twee modestudenten Sara en Marieke denken dat stress en harde kritiek er gewoon bij horen. 'De beroepswereld is ook zo. Tegelijkertijd kan school ons wel ontlasten door meer persoonlijke feedback, betere communicatie en betere planning. Dat vermindert de stress.' Marieke vindt dat ze door haar tijd op de WdKA heeft geleerd **om haar grenzen aan te geven en te bewaken.** Sara denkt dat ze steviger is geworden, tegen een stootje kan. 'Toch vraag ik me af of ik het ook op een andere manier had kunnen leren.' ■

'DOOR SOCIAL MEDIA LIJKT HET NET ALSOF ANDEREN WÉL OVER DIE HOGE LAT KUNNEN SPRINGEN.'

GELEERD OP DE HR:
'Het werken in projecten. Ook heb ik veel opgestoken van de vakken sterkteleer en materiaalkunde.'

Tot januari 2017:
automotive
Nu: multifunctioneel
ingenieur High Eye

FOTO'S: LEVIEN WILLEMS

Julius Geysel (25)

Van de weg de lucht in

Hoe komt een automotive-student terecht bij een bedrijf dat grote drones maakt? Volgens oud-student Julius Geysel is het niet zo raar.

DRIE MOTOREN, EEN BROMFIETS, EEN KLEINE DRONE EN DRIE ZELFGE-MAAKTE RACEFIETSEN HEEFT JULIUS GEYSEL THUIS ONDER HANDEN.

Hij knutselt er graag aan en houdt van alles dat kan bewegen. Daarom is de stap van zijn studie automotive naar High Eye, een bedrijf voor onbemande luchtvaart, niet groot. 'Het gaat om beweging. Dat kan op de weg zijn, maar ook in de lucht.'

Geysel is nog maar net afgestudeerd en al aan zijn tweede baan toe. 'Ik had eerst een projectaanstelling bij een bedrijf dat werkte aan de ontwikkeling van een betaalbare elektrische familieauto. De investeerder trok zich terug en toen daardoor de financiering wegviel, raakte ik mijn baan kwijt. Dat hoorde ik op een woensdag. Op de vrijdag die volgde, schreef ik High Eye een brief, na een tip van mijn stagebegeleider van de HR. **Op maandag kon ik langskomen voor een gesprek en een week later ging ik hier aan de slag.'**

High Eye maakt helikopterdrones voor de internationale markt. Het is een klein bedrijf en dat betekent dat de ingenieurs bij het hele (productie)proces zijn betrokken. Geysel: 'Ik zit achter mijn bureau om werktekeningen te maken, maar ik sta ook in de werkplaats om een helikopter te assembleren of ga mee als er testvluchten worden gemaakt. Binnenkort ga ik op cursus om zelf te leren vliegen met de helikopter.' De grote drones zijn niet bedoeld voor de consumentenmarkt. Daarvoor zijn ze te geavanceerd en prijzig. 'We hebben er bijvoorbeeld één verkocht aan een Canadees bedrijf dat met de helikopter wildlife wil monitoren. Doordat het een grote drone is, kan er ook een grote camera aan bevestigd worden en is het mogelijk flinke stukken land te inspecteren.'

GEMIST OP DE HR:

'Omdat het een brede opleiding is, moet je zelf de diepgang vinden, bijvoorbeeld door mee te doen aan de Shell Eco-marathon.'

MASTER VAN 7.000 EURO

Niet alleen Geysel vond gelijk na zijn afstuderen werk, het geldt ook voor veel van zijn oud-studiegenoten. 'We zijn in autotechniek opgeleid, maar je bent een breed inzetbare ingenieur. Zelf heb ik vwo gedaan en stond ik na mijn middelbare school voor de keuze om de studie op wo- of hbo-niveau te doen. **Het hbo paste uiteindelijk het best bij mij vanwege het werken aan projecten en reële opdrachten.** Ik heb nog overwogen om een master te gaan doen, maar de optie die ik voor ogen had in Oxford kost 7.000 euro per jaar en ik ontdekte dat ik werken juist leuk vind. Vanuit een baan kun je je ook goed ontwikkelen.' Op de HR koos Geysel bewust voor de extra's. 'Vooral de Shell Eco-marathon heeft me veel gebracht. Daarin bouw je als studententeam een voertuig dat zo ver mogelijk komt met een liter brandstof. Ik heb er drie opeenvolgende jaren aan meegedaan. Het eerste jaar was ik vooral met mijn handen bezig, maar in het laatste jaar oefende ik mijn vaardigheden als teamleider. Dat had ik niet willen missen.' Hoe het verder gaat met zijn loopbaan, weet Geysel niet. Hij heeft geen uitgestippeld plan. Daar gelooft hij voor zichzelf niet zo in. 'Het leuke is dat ik aan een jong product werk. Ik kan samen met het bedrijf en het product meegroeien.' **Esmé van der Molen**

Zero waste stappen in De Fruithaven

Rotterdam is een havenstad, maar de haven heeft zich teruggetrokken uit de stad. Oude havengebieden krijgen nieuwe, spannende bestemmingen. Zoals het Vierhavensgebied waar je sinds kort hard kan feesten.

Tot voor kort had je op een zaterdagavond niets te zoeken in het Vierhavensgebied. Maar als je nu voorbij metrostation Marconiplein het industrieterrein oprijdt, komt een beukende beat je tegemoet, hoor je golfplaten trillen en staat een rij mensen te wachten voor een voormalige energiecentrale. Met een locatie tussen de fruithavens was de naam voor deze gloednieuwe club dus snel bedacht.

STADSSTRAND

De Fruithaven bevindt zich in het SuGu Warehouse. In dit imposante postindustriële gebouw zitten meerdere bedrijven die actief zijn in de maakindustrie, design, milieu, energie en innovatie. Bij binnenkomst heb je dan ook eerder het gevoel een kantoorpand binnen te lopen dan een club. Totdat je de trap naar boven neemt en de Piranhabar binnenkomt. Deze zaal is knus en niet te druk. Waar vroeger een groot aquarium met piranha's stond, staat nu een bar en dj-booth en voor het hardere werk moet je toch echt hier zijn.

Blijf je beneden, dan loop je de binnentuin binnen. De kiezels hebben plaatsgemaakt voor zand waarmee een stadsstrand is aangelegd. Door kleine foodtrucks, lampionnen en overkappingen van tentdoek krijgt de binnentuin echt een festivalsfeertje. Met het flesje Duitse cola of Club-Mate in je hand heb je zelfs bijna het idee dat je in Berlijn staat. Denk er een warme zondagmiddag bij en dit kan zomaar eens een concurrent van bijvoorbeeld de Biergarten gaan worden.

ZERO WASTE

Maar wat De Fruithaven misschien nog wel bijzonderder maakt, is dat op het hele complex een zero waste-beleid wordt gevoerd. Dit betekent dat al het afval wordt gerecycled. Zo worden de meubels, decors en zelfs je plastic bierglas op locatie van afval gemaakt, met de grootste 3D-printer van Europa. Uit het voedselafval wordt met een biovergister energie opgewekt en op het dak liggen zonnepanelen. Zo kun je stappen, en toch milieubewust bezig zijn. **Jonathan van Noord**

De Fruithaven Galileistraat 15

FOTO'S: ANNE HOSPERS / PORTRAITFOTO JONATHAN; ASTRID ZUIDEMA

WIE BEN JIJ DAN?

FEYENOORD EN FILOSOFIE

**Marnix Kluiters (23)
DERDEJAARS FISCAAL
RECHT EN ECONOMIE**

HET VRAAGT EEN BEPAALDE EIGENZINNIGHEID OM SUPPORTER VAN FEYENOORD TE ZIJN als je in Bunnik en Eindhoven opgroeit. **Marnix Kluiters (23)** was al fan toen de Rotterdammers van Zuid in 2010 met **10-0** verloren van PSV. Maar hij volhardde en maakte dit jaar met de rest van Rotterdam het kampioenschap mee. Elke thuiswedstrijd stond hij in de Kuip op de staantribune, luisterend naar Rijnmond Live voor het wedstrijdverslag.

Marnix volgt de wedstrijden namelijk met zijn oren, want hij is bijna blind. Bijna drie jaar geleden ontdekte hij een vlekje in zijn oog, het eerste teken van de oogziekte van Leber. In een paar maanden tijd ging zijn zicht zo achteruit dat hij nu maatschappelijk blind is. Dat betekent dat hij afhankelijk is van hulpmiddelen om te kunnen studeren en werken.

'In korte tijd moest ik me aanpassen aan mijn nieuwe situatie', vertelt Marnix. 'Ik studeerde accountancy, maar besloot over te stappen naar fiscaal recht en economie. Ik maak gebruik van spraaksoftware, en dan is het lastiger om je door Excelsheets met cijfers te werken dan een wettekst.'

Het bleek een goede keuze. **Marnix zit nu in zijn derde jaar, heeft een stage bij PwC achter de rug en vult zijn minorruimte met bachelorvakken filosofie aan de Erasmus Universiteit.** Dat betekent veel literatuur verwerken. Marnix: 'Als ik moet studeren, gebruik ik de schermlezer NVDA. Met de iRead scan ik mijn studieboeken in. Ik neem de stof dus luisterend op. Verder heb ik een cursus sneltoetsen gevolgd. Daarmee kun je alles op de computer doen.'

Skiën en bergbeklimmen deed Marnix ook graag en hij wilde dat niet opgeven. 'Ik ski nu met een gids. Hij skiet achter mij en geeft via oortjes door hoe ik moet gaan. Op dezelfde manier heb ik de Breithorn in de Alpen beklommen. Het enige wat ik echt niet meer kan doen, is autorijden. De zelfrijdende auto zou een perfect hulpmiddel zijn voor mij.' Door alle energie te stoppen in doorgaan en aanpassen heeft Marnix niet de tijd gehad om zijn visuele beperking te verwerken. Voor het eerst liep hij de afgelopen maanden tegen de grenzen van die energie aan. Hij moest gas terugnemen. 'En dat heb ik ook gedaan. **Ik voel me nu weer sterker en klaar voor mijn afstuderen.**'

Esmé van der Molen